

BLOGI

Data johon voimme luottaa

Tilastot | 20.10.2020 | Harri Kuussaari

KIRJOITTAJA

Harri Kuussaari
Toimistopäällikkö

YK:n pääsihteeri António Guterres lähetti syyskuun alussa valtioiden päämiehille kirjeen, jossa hän kutsui jäsenmaiden hallituksia tukemaan 20.10.2020 vietettävää maailman tilastopäivää. Tilastopäivää vietetään maailmanlaajuisesti viiden vuoden välein ja Euroopassa vuosittain. Tämän vuoden tilastopäivä on järjestyksessään kolmas ja YK on valinnut päivän teemaksi luotettavan datan.

Pääsihteeri Guterres painotti kirjeessään, että ajantasainen ja luotettava data sekä siitä laaditut tilastot ovat välttämättömiä muuttuvan maailman ymmärtämiseksi. Hän totesi myös, että tänä vuonna koettu koronaviruspandemia on nostanut datan ja tilastojen merkitystä ja osoittanut, kuinka esimerkiksi paikkatietojen yhdistäminen muuhun dataan auttaa meitä seuraamaan nopeasti muuttuvan tilanteen alueellista dynamiikkaa. Tämän vuoden poikkeusolot ovat osoittaneet, että data ja tilastot ovat päätöksenteon ehdoton edellytys. Luotettava tieto auttaa yhteiskuntia tekemään kestäviä päätöksiä ja ohjaamaan kehitystä haluttuun suuntaan.

Tilastojen tuottaminen kuuluu julkisen sektorin tehtäviin. Suomessa luottamus valtioon on vahva ja se luo tukevan selkänöjan viranomaisten data- ja tilastotyölle. Luottamus tilastoihin perustuu viime kädessä tilastoja laativien instituutioiden riippumattomuuteen poliittisesta ohjauksesta. Luottamus rakentuu pitkän ajan kuluessa, ja sitä tuetaan tekemällä tilastotyö eettisesti oikein. Siksi on tärkeää suojata luottamukselliset tiedot ja samalla tarjota mahdollisimman hyödyllistä tietoa käyttäjille.

Tiedon kerääminen on rasite ja kustannus tietoja raportoiville yksiköille. Paras tapa kompensoida kustannuksia on jakaa kerättyä tietoa toisille sitä tarvitseville viranomaisille ja julkaista tilastoja yleisölle. Päällekkäisen tiedonkeruun välttämiseksi säästyy kustannuksia monessa paikassa ja avoin data luo yhteiskuntaan mahdollisuuksia innovatiiviselle tiedon käytölle. Näin on teoriassa ja onneksi Suomessa usein käytännössäkin. Silti meidän on entistä enemmän kiinnitettävä huomiota

tiedonjakamisen esteisiin. Lainsäädännössä on kehitettävää ja varmasti jonkin verran asenteissakin. Tiedon jakamisen ja suojaamisen tasapaino vaatii yhteistyötä ja avaraa katsetta.

On tärkeää, että analyysityön pohjana olevat tiedot, tilastot ja data ovat luotettavia. Huonosta datasta saadaan huteraa analyysiä, luotettavasta ja ajantasaisesta datasta perusteltuja päätöksiä. Suomessa tilanne on rahoitussektorin tilastoinnin osalta erittäin hyvä. Keskuspankillä on läheinen yhteys rahoitusmarkkinoihin ja sen toimijoihin. Suomen Pankki toimii yhtäältä rahoitusmarkkinatiedon kerääjänä, tilastojen laatijana ja julkaisijana sekä toisaalta tietojen loppukäyttäjänä. Pankin ekonomistit ovat datan suurkuluttajia.

Maailman tilastopäivän kunniaksi on aihetta nostaa esille keskuspankin tilastotoimen kumppaneita ja erityisesti meille tietoja toimittavia tahoja. Muuttuva ja digitalisoituva rahoitussektori koostuu erilaisista toimijoista, joilta Suomen Pankki kerää Euroopan keskuspankkijärjestelmän tilastovaatimusten ja kansallisten tarpeiden mukaisia tietoja. Säännöllistä dataa meille toimittavat esimerkiksi pankit ja muut rahoituslaitokset, rahastot, vakuutuslaitokset, markkinapaikat ja erilaiset rahoituslaitokset, arvopapereiden välittäjät ja säilyttäjät, institutionaaliset sijoittajat sekä maksulaitokset ja muut maksujen välittäjät.

Yhteistyö toimii hyvin, ja tietojen raportointi luo vahvan pohjan keskuspankissa tehtävälle tilasto-, analyysi- ja politiikkatyölle. Suuri kiitos luotettavasta datasta, teemme sen avulla työtämme kestäväen talouden ja vakauden rakentamiseksi Suomessa, Euroopassa ja globaalistikin.

Connecting the world with data we can trust!

Asiasanat

rahoitusmarkkinat, rahoitustilastot, tiedonkeruu, Tilastopäivä